

MEHMONXONAGA OID TERMINLARNING INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA QIYOSIY TAHLILI

Mirzoeva Laylo Raxmonovna

Termiz Davlat pedagogika instituti Gumanitar yo'nalishlarda xorijiy tillar fakulteti o'qituvchisi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14706248>

Annotatsiya. Ushbu maqolada mehmonxonadagi terminlarga oid bo'lgan bir qator atamalar ingliz va o'zbek tillarida qiyoslangan va taxlil qilingan.

Kalit so'zlar: bron qilish, xizmat xonasi, qiyosiy tahlil, konverj, lyuks.

COMPARATIVE ANALYSIS OF HOTEL TERMS IN ENGLISH AND UZBEK

Annotation. This article compares and analyzes a number of hotel terms in English and Uzbek.

Keywords: booking, service room, comparative analysis, convergence, suite.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ГОСТИНИЧНЫХ ТЕРМИНОВ НА АНГЛИЙСКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ

Аннотация. В данной статье сравнивается и анализируется ряд терминов гостиничной терминологии на английском и узбекском языках.

Ключевые слова: бронирование, служебный номер, сравнительный анализ, конвергенция, роскошь.

Kirish

Mehmonxona sanoati xalqaro iqtisodiyotning ajralmas qismi bo'lib, Mehmonxona sohasi dunyodagi eng rivojlangan va globallashtirilgan sohalardan biridir. U tilshunoslikdagi o'ziga xos terminologik tizimni shakllantiradi. Ingliz tili dunyoda eng keng tarqalgan xalqaro til sifatida mehmonxona sohasida asosiy aloqa vositasi hisoblanadi. O'zbek tiliga tarjima qilingan mehmonxonaga oid terminlar esa ko'pincha madaniy, lingvistik va mantiqiy o'ziga xosliklarga ega. Ushbu maqolada inglizcha va o'zbekcha mehmonxona terminlarining ma'nosi, ishlatilish doirasi va ularning lingvistik xususiyatlari tahlil qilinadi

1.Mehmonxonaga oid umumiy terminologiya

Reception / Qabulxona: Mehmonlar kelganida kutib olinadigan joy. Ingliz tilidagi "reception" atamasi O'zbek tilida "qabulxona" deb tarjima qilinadi. Bu so'z xizmatning asosiy ma'nosini aks ettiradi.

Reservation / Bron qilish: Oldindan xona band qilish jarayoni. “Reservation” O‘zbek tilida “bron qilish” deb o‘g‘iriladi. Bu termin mehmonxonalar amaliyotida keng qo‘llanadi.

Check-in / Ro‘yxatdan o‘tish: Mehmonning kelib, ro‘yxatdan o‘tish jarayoni. Ingliz tilidagi “check-in” atamasi O‘zbek tilida “ro‘yxatdan o‘tish” yoki “kirish” deb ishlatiladi.

Check-out / Chiqib ketish: Mehmonxonani tark etish jarayoni. Inglizcha “check-out” O‘zbek tilida “chiqish” yoki “tark etish” sifatida talqin qilinadi.

Xizmatlarga oid terminlar

Room Service / Xona xizmati: Mehmonning xonaga buyurtma berishi. Ingliz tilidagi “room service” atamasi O‘zbek tilida “xona xizmati” deb tarjima qilinadi.

Housekeeping / Xonalarni tozalash: Mehmonxonadagi gigiyenik xizmatlar. Inglizcha “housekeeping” atamasi “xonalarni tozalash” yoki “hamshira xizmati” sifatida izohlanadi.

Concierge / Konsyerj xizmati: Mehmonlarning maxsus ehtiyojlarini qondirishga mo‘ljallangan xizmat. Bu atama O‘zbek tilida “konsyerj” deb transliteratsiya qilinadi va aynan tarjimasi mavjud emas.

2.Xonalar turlari va ularning nomlanishi

Single Room / Bir kishilik xona: Bir kishilik xona. Ingliz tilidagi “single room” atamasi O‘zbek tilida “bir kishilik xona” deb ishlatiladi. Ammo uning so‘zma-so‘z tarjimasi “yolg‘iz xona”

Double Room / Ikki kishilik xona: Ikki kishilik xona. “Double room” “ikki kishilik xona” sifatida tarjima qilinadi.

Suite / Lyuks xona: Yuqori darajadagi qulaylikka ega xona. Inglizcha “suite” atamasi O‘zbek tilida “lyuks xona” deb ataladi.

Deluxe Room / Qulay xona: Yuqori darajadagi qulaylikka ega xona. Inglizcha “suite” atamasi O‘zbek tilida “lyuks xona” deb ataladi.

Izoh: Ingliz tilidagi “Suite” so‘zi o‘zbek tilida “Lyuks xona” deb tarjima qilinadi. “Deluxe Room” esa “Qulay xona” yoki “Yuqori darajadagi xona” deb talqin qilinadi. Chunki bu so‘zlarning o‘zbek tilida aynan muqobil tarjimasi mavjud emas.

3.Xizmatlar

Breakfast Included / Nonushta kiritilgan: Xona narxiga nonushta kiritilgan. “Breakfast included” “nonushta kiritilgan” deb tarjima qilinadi.

Buffet / Shved stoli: O‘z-o‘ziga xizmat ko‘rsatish tizimidagi ovqatlanish. “Buffet” O‘zbek tilida “shved stoli” deb ishlatiladi.

A la carte / Menyu bo'yicha: Mehmonning menyudan tanlashi. “A la carte” atamasi O'zbek tilida “menyu bo'yicha” deb izohlanadi.

Room Service / xonaga xizmat: Mehmonadagi xonalarga xizmat ko'rsatishlashi.

Housekeeping/ Uy ishlari xizmati : mehmonlar uchun toza, qulay, xavfsiz va estetik jihatdan jozibali muhitni ta'minlash bo'yicha xizmat ko'rsatilishi

Laundry/ Kir yuvish: mehmonxonada mehmonlar uchun kiyimlarni yuvadigan va dazmollaydigan xizmati

Valet Parking/ Avtomobil qo'yish xizmati: mehmonlar o'z mashinalarini xodim tomonidan qo'yishlari mumkin bo'lgan xizmat. — valet xizmati ham deyiladi.

Izoh: “Valet Parking” so'zi O'zbekistonda kam ishlatilgani sababli uni aniq ekvivalent bilan ifodalash murakkab.

4. Buyurtma va to'lovlar

Booking / Buyurtma: Kelajakda ma'lum bir vaqtda mehmonxona xonasi, chiptalar va hokazolarga ega bo'lish uchun tuzgan kelishuvingiz yoki ushbu kelishuvni amalga oshirish jarayoni

Reservation/ Bron qilish, oldindan band qilish: mehmonxonalarga telefon qilish orqali biror xonani oldindan band qilish

Cancellation Policy/ Bekor qilish siyosati: xizmat ko'rsatuvchi provayder va uning mijosi o'rtasidagi yozma shartnoma, agar mijoz uchrashuvni bekor qilsa, oqibatlarini, odatda to'lovni aniq belgilaydi.

Refund/qaytarish: qaytarib berish, to'lash yoki hisob-kitoblarni balanslashda (pulni) qaytarish. qaytarib berish imkoniyati

Izoh: Inglizcha “Booking” va “Reservation” terminlari O'zbek tilida ko'pincha bir xil ma'noda ishlatiladi. “Cancellation Policy” esa “Bekor qilish siyosati” deb tarjima qilinadi va ushbu so'zlarning o'zbek tiliga aynan tarjimasi mavjud emas.

5. Taom va ichimliklar

Breakfast/Nonushta: kunning birinchi taomi, ayniqsa ertalab qabul qilinganda.

Buffet/shvedcha stol: restoranda ovqatlanuvchilar o'zlari xizmat qiladigan turli xil taomlar, odatda, qancha ovqatlanishidan qat'i nazar, belgilangan narxda

À la carte/menyudan tanlash: restorandagi menyudan individual taomlarga buyurtma berish amaliyoti

Complimentary Drinks/ Sovg'a ichimliklar: mehmonxona yoki restoranlarda ko'pincha mehmondo'stlik yoki minnatdorchilik belgisi sifatida bepul beriladigan ichimlik

izoh: "Buffet" so'zi O'zbek tilida "Shvedcha stol" deb, "À la carte" esa odatda "Menyudan tanlash" ma'nosida qo'llaniladi va ushbularning aynan muqobil tarjimasi mavjud emas.

6.Xodimlar va boshqaruv.

Manager/ Menejer: ayniqsa biznes yoki uy ishlarini boshqaradigan shaxs

Front Desk Staff/ Qabulxona xodimi: biznesning barcha mijozlari uchun birinchi aloqa nuqtasi bo'lgan professional xodim

Bellboy/ yuk tashuvchi: mehmonxonada, klubda va hokazolarda yuk tashish va xizmat chaqiruvlariga javob berish uchun ishlaydigan erkak yoki bola

Chef/Oshpaz: oziq-ovqat tayyorlashning barcha jabhalarida malakali, ko'pincha ma'lum bir oshxonaga e'tibor qaratadigan professional oshpaz

Izoh: Ingliz tilidagi "Bellboy" so'zi o'zbek tilida "Yuk tashuvchi" sifatida qabul qilinadi, lekin ba'zi mehmonxonalarda bu so'zning tarjimasiz ishlatilishi ham kuzatiladi.

7.Imkoniyatlar:

Gym/Sport zal: jismoniy mashqlar va sport uchun yopiq joy.

Spa/ Spa markazi: mehmonxonalarda odamlar sog'lig'ini yaxshilash uchun jismoniy mashqlar qilish va maxsus muolajalarni o'tkazish uchun boriladigan joyhadi.

Swimming Pool/ Suzish havzasi:

suzish uchun sun'iy suv maydoni

Conference Hall/Majlislar zali: biznes konferentsiyalari va uchrashuvlari kabi yagona tadbirlar uchun taqdim etilgan xona

Izoh: Ingliz tilidagi "Spa" so'zi ko'pincha tarjimasiz ishlatiladi, chunki bu atama O'zbekistonda ham keng tarqalgan.

Xulosa

Mehmonxona sohasidagi Ingliz va O'zbek tillaridagi terminlarning qiyosiy tahlili ushbu soha uchun o'ziga xos lingvistik xususiyatlarni aniqlash imkonini beradi. O'zbek tiliga tarjima qilish jarayonida mahalliy madaniyat va til qoidalariga moslashishga e'tibor berish zarur. Shu bilan birga, xalqaro atamalarning transliteratsiyasi ham mehmonxona xizmatlari terminologiyasini boyitadi. Ingliz va o'zbek tilidagi mehmonxona terminlari o'rtasidagi taqqoslama madaniyatlar va lingvistik o'ziga xosliklarni anglash imkonini beradi.

Ko'pgina atamalar bir-biriga mos kelsa-da, ba'zilar madaniy kontekstga qarab moslashtirilgan. Global va mahalliy talablar o'rtasidagi muvozanat bu terminologiyani rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

REFERENCES

1. Crystal, David. *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. Cambridge University Press, 2003.
2. Mehmonxona sanoati bo'yicha xalqaro qo'llanmalar va onlayn manbalar.
3. O'zbek tilining izohli lug'ati. Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2006.
4. Walker, John R. *Introduction to Hospitality Management*. Pearson, 2013.
5. Laylo M. (2023). Tourism Industry in the World <https://scholar.google.ru>
6. Mirzoeva L. (2024). INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA MEHMONXONA ISHI TERMINLARINING KOMPLEKS CHOG'ISHTIRMA TAHLILI <https://scholar.google.ru>
7. Mirzoeva L. (2021). CLASSIFICATION OF HOTEL BUSINESS TERMS IN ENGLISH AND UZBEK <https://scholar.google.ru>
8. Mirzoeva L. (2022). Onomastics is a branch of linguistics. <https://scholar.google.ru>
9. Mirzoeva L. (2021). TEACHING ENGLISH IN THE FIELDS OF TOURISM <https://scholar.google.ru>
10. Laylo M. (2023). Internet as a Means of Teaching a Foreign Language <https://scholar.google.ru>
11. Mirzoeva L.R. (2022). COMMUNICATIVE LANGUAGE ACTIVITIES <https://scholar.google.ru>
12. Mirzoeva L.R. (2019). КУЛЬТУРОВЕДЧЕСКИЙ ПОДХОД К ОБУЧЕНИЮ МЕЖКУЛЬТУРНОМУ ОБЩЕНИЮ НА ИНОСТРАННОМ ЯЗЫКЕ <https://scholar.google.ru>